

хвана държавните, общинските и кооперативните фирми от отрасъл „Промисленост“. От наличните във формуляра показатели бяха избрани 13:

1. Приходи от дейността	5. Разходи за материали	9. Просрочени заеми
2. Приходи от продажби	6. Печалба - нето	10. Вземания - общо
3. Разходи за дейността	7. Загуба - нето	11. Задължения - общо
4. Разходи за заплати и други възнаграждения	8. Заети лица по трудов договор (средно списъчен брой)	12. Легова равностойност на получената валута
		13. Дълготрайни материални активи

Стремежът бе да се обхванат представители от почти всички раздели на формуляра, като по този начин се проучи пригодността за извадково изучаване на различни по съдържание и познавателен смисъл показатели. Въз основа на оценката може да се прецени и дали избраният набор показатели ще осигури достатъчно пълна информационна картина за финансовото състояние на фирмите.

Целта на извадковото изучаване бе да се получат оценки на равнище подотрасли на промишлеността. При това ниво на агрегация бе приет за приемлив относителен максимален размер на грешката 20% и риск за превишаването ѝ 5%. Основните критерии за това дали дадени показатели са пригодни за извадково изучаване в изследването бяха изискуемият обем на извадката и размерът на максимално допустимата грешка. По-конкретно застъпена бе позицията, че изчерпателната форма на изучаване може да бъде заменена с извадкова, ако обемът на извадката е по-малък от 20% при предварително зададения относителен размер на максимално допустимата грешка. Изчислени бяха едни и същи обеми за оценките от тип средни и за сумарните величини за всеки показател.

Извадката бе симулирана въз основа на изчерпателните данни за финансовите резултати на предприятията от отрасъл „Промисленост“, отчетени към 30.06.1994 г. За практическата реализация на експеримента бе използван программен продукт за автоматизирани извадкови статистически изследвания „Sample“, разработен от фирма „Тема-Софтуер“.

Обемът на извадката бе определен чрез метода на районирания непропорционален подбор. От теорията на репрезентативните извадкови наблюдения е известно, че районирането има ефект в случая, когато: 1) съвкупността се състои от обекти, чиято големина варира в широки граници; 2) значенията на основните показатели, подлежащи на наблюдение, са тясно свързани с величината на обекта; 3) изследователят разполага с добра мярка (статистически показател) за големината на обекта, по който показател може да се извърши и районирането (Джессен, 1985, с.116/117). Освен това районирането се използва и в случаите, когато изследователят се интересува не само от повишаване точността на оценките за генералната съвкупност, а се стреми и към получаването на достатъчно представителни и точни оценки за отделните райони (Йейтс, 1965). При спазването на изброените условия методът дава неизместени и ефективни оценки на показателите със зададената приемлива точност.